
URGENTNÍ MEDICÍNA V PRAXI

355.586.4:656.08:356.33

„SEVERNÍ VÍTR“ CVIČENÍ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU ČR SE ZAHRANIČNÍ ÚČASTÍ

Josef SKLENÁŘ
Velitelství pozemních sil, Olomouc

V termínu od 6. června od 22.00 hodin do 18.00 hodin 7. června 2002 proběhlo ve Vojenském výcvikovém prostoru Libavá (okres Olomouc) jedno z největších cvičení svého druhu v rámci Integrovaného záchranného systému České republiky s mezinárodní účastí. Kromě jednotek celého kraje se cvičení zúčastnila i jednotka Hasičského záchranného sboru (HZS) a cvičenci pro mezinárodní pomoc, jednotky hasičů z Polska, včetně jejich letecké techniky, Armáda České republiky se svým vyhledávacím vrtulníkem SAR, letecká služba Policie ČR a kynologická brigáda. Záchranná zdravotnická služba vyslala 6 resuscitačních vozů, včetně vozidla LandRover Defender posádkové ošetrovny (POŠ) Město Libavá s posádkou, kterou tvořili lékař dr. J. Sklenář, zdravotní sestra D. Sklenářová a řidič P. Furiš.

Cvičení s tématem „*Záchranné a likvidační práce při mimořádné události – teroristické útoky*“ probíhalo ve Vojenském výcvikovém prostoru Libavá v následujících lokalitách:

1. objekt kasáren v demolici v obci Město Libavá
2. obytné domy mimo užívání v obci Město Libavá
3. objekty v lokalitě Stará Voda
4. vodní cvičiště Barnov

Námět cvičení

Několikanásobný teroristický útok, kdy dochází ke zřícení několika obytných domů, zamoření centrálního zdroje pitné vody a k lesnímu požáru. K likvidaci simulované mimořádné události je nutné provádět:

- zdolávání požáru,
- vyhledávání a záchranu osob z poškozených objektů (likvidaci příp. nástražných výbušných systémů, stabilizaci a odstraňování sutin, vyproštění osob a poskytování zdravotnické pomoci),

- zajistit evakuaci a nouzové ubytování obyvatelstva, zajistit nouzové zásobování pitnou vodou a likvidaci olejové havárie na vodní ploše.

Cíle cvičení

Hlavními cíli tohoto cvičení bylo prověřit:

1. Činnost jednotlivých složek Integrovaného záchranného systému Olomouckého kraje při rozsáhlé mimořádné události.
2. Přijetí zahraniční pomoci z Polské republiky.
3. Akceschopnost a soběstačnost mezinárodní záchranné jednotky HZS ČR v konfiguraci pro leteckou přepravu a používání systému značení prohledávaných prostor podle metodiky INSARAG.
4. Nouzové ubytování evakuovaného obyvatelstva.
5. Nouzové zásobování obcí pitnou vodou (krizový štáb Olomouckého kraje).
6. Koordinaci s vojenským záchranným útvarům AČR – 75. záchrannou výcvikovou základnou Olomouc při provádění záchranných a likvidačních prací a budování logistického zázemí zásahu.

Průběh cvičení

Na místě cvičení byla vybudována třídnírna a ošetrovna raněných. Nacvičovaly se činnosti spojené s vyhledáváním, vyprošťováním, ošetrováním a transportem raněných. Hlavní náplní cvičení byl nácvik a postupy při teroristickém útoku. Do cvičení se zapojili policisté, hasiči, lékaři a vojáci.

Při vlastním cvičení, které bylo zahájeno ve 3.00 hodin v lokalitě Anenský vrch, s námětem „požár budovy“ se aktivně zapojila také tříčlenná osádka vozu rychlé lékařské pomoci z POŠ Libavá. Jejím úkolem při zásahu bylo vyprostit 5 osob z hořícího domu. Úkol byl předán cestou dispečinku ÚSZS Olomouc a předán dozorčímu POŠ Libavá.

Po splnění této etapy cvičení, která vyžadovala součinnost všech složek, nejvíce však hasičů a lékařů, bylo přistoupeno k nácviku další části, kdy fiktivní protivník při teroristickém útoku nastražil bomby do několika dalších domů, zapálil les a otrávil centrální zdroj pitné vody.

Záchranné a pátrací jednotky Olomouckého kraje, Prahy a Vratislavského a Opolského vojvodství odstraňovaly sutiny, zachraňovaly raněné z trossek a ošetřovaly je. Další jednotky evakuovaly obyvatele a zajišťovaly pro ně jídlo a pitnou vodu. Nejčastějšími typy zranění, která bylo nutno ošetřit, byla polytraumata (crash syndrom a blast syndrom).

Poté, jak to u obdobných cvičení bývá, došlo ke změně situace. Byl hlášen nález ostré, nevybuchlé munice, která dosud ležela zapomenutá v jednom z objektů začleněném do cvičení. S novou situací se cvičící rychle vyrovnali.

Mezi nejzajímavější úkoly cvičení patřil pád letadla do vodní nádrže Barnov a s tím spojená záchrana pilota. Při plnění tohoto úkolu byl také použit vrtulník Bell USZS Olomouc.

Velmi náročnou akcí byl nácvik zásahu při hromadném neštěstí při zřícení budovy s odhadem asi 50 zraněných. Zde bylo možno s dobrým efektem realizovat využití postupů podle metodiky neodkladné péče v poli BATLS (Battlefield Advanced Trauma Life Support). Na úkolu se v koordinaci podílelo 6 resuscitačních vozů, přičemž hlavní třídění raněných prováděl lékař posádkové ošetrovny Libavá. Figuranti byli velmi věrohodně namaskováni a rovněž dobře poučení o informacích, které mají poskytnout lékaři.

Výtečnou pomůckou pro vyhledávání a určování lokalit k zásahu při mimořádné události v těžkém terénu byl „Traumatologický plán“ vypracovaný posádkovou ošetrovnou Libavá ve spolupráci s ÚSZS Olomouc. K tomuto účelu bylo vytyčeno 30 heliportů. V návaznosti byly rovněž určeny odsunové trasy. Při ohlašování jednotlivých událostí v rámci cvičení se vycházelo z koordinátů GPS, ke kterým se přiřazovaly lokality v mapové podobě. Základní pomůckou byl MEDEVAC:

Závěrem

Na společném cvičení Integrovaného záchranného systému ČR byl přítomen náměstek ministra vnitra Miroslav Štěpán, který po ukončení cvičení

Výzva pro MEDEVAC	
Pořadí	Nonex VBPL Nonex field dressing station Telnr HF freq Mini-M Datum, čas
1	6 nebo 8místné koordinátory (GPS)
2	Číslo radiostanice nebo telefonu
3	Množství těžkých ztrát (těžce raněných, mrtvých)
4	Nezbytné speciální vybavení
5	Množství menších ztrát (lehce zraněných)
6	Druhy zranění: 1. 2. 3. 4.
7	Místo a označení bodu k vyzvednutí
8	Národnost pacienta (oběti)
9	Terén, počasí, podmínky

sděлил, že výsledky této rozsáhlé akce teprve podrobně vyhodnotí. Na místě se však již vyjádřil, že cvičení dopadlo podle očekávání a nikdo nebyl zraněn. Co se týče rozsahu a zaměření cvičení jednalo se o ojedinělou záchrannářskou akci, která doposud na území naší republiky neprobíhala. Společné cvičení, jak náměstek Štěpán zdůraznil, mělo zároveň za úkol prověřit koordinaci a připravenost na případné průmyslové či ekologické katastrofy, při nichž by jedna ze stran mohla využít blízkou zahraniční pomoc. Potřeba takovýchto společných cvičení se ukázala např. při odstraňování olejové skvrny po letecké havárii z vodní nádrže Barnov, kdy Češi a Poláci používali různé typy normých stěn, nebo při odlišnostech v třídění raněných používaném civilními složkami a AČR, která užívá normy dané BATLS.

Průběh cvičení dokumentují vybrané fotografie na str. I a II následující barevné přílohy (foto autor).

Korespondence: Mjr. MUDr. Josef Sklenář
Velitelství pozemních sil
Zdravotnické a veterinární oddělení
Speciálního štábu
771 11 Olomouc

Do redakce došlo 16. 10. 2002

Obr. 1: Vynášení raněného z místa ohrožení

Obr. 2: Příprava k zajištění vitálních funkcí

Obr. 3: Zajištění vitálních funkcí

Obr. 4: Kontinuální monitorování raněného

Obr. 5: Endotracheální podávání léků

Obr. 6: Příprava k defibrilaci

Obr. 7: Po zajištění parenterálního vstupu hojně podávání krystaloidů a koloidů

Obr. 8: Po stabilizaci vitálních funkcí příprava raněného k transportu

Obr. 9: Odsávání z dýchacích cest

Obr. 10: Nakládání raněného do sanitního vozu

Obr. 11: Napojení pacienta na přístrojové vybavení sanitního vozu

Obr. 12: Celkový pohled na místo neštěstí